

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

ÉRDETESEK:
6 hasábrós perit sor egyszer 20 fillér.
Minden következőnél 16 fillér.
Bonyolult külön 60 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, május 5.

Mai számunk több közleményel:

- Vezércikk: Egy virágcsokor.**
- A képviselőház ülése.**
- A transzváli háború.**
- A román zsinat.**
- A király Berlinben**
- Munkácsy szerelme.**
- Halálos football-játék.**
- Egy csőd rejtelmel.**
- A leégett klinika.**
- Garázdalkodó detektívek.**
- Tárcza: Elfeledve.** Irta: Jules Mango.
- Regény-Csarnok: A kegyelmes úr unoka-húga.** Irta: Groller Balduin.

Egy virágcsokor.

Berlin. A birodalmi főváros polgármesterének üdvözlő beszéde után Kirschner kisasszony gyönyörű virágcsokrot nyújtott át Ferencz Józsefnek. A csokrot piros-fehérvörös, és fekete-sárga szalagok díszítették.

A fényes ünnepségekből, melyek Berlin falai között lezajlottak ma, ne kicsinyeljünk kiemelni azt a virágcsokrot, mely a német hölgyek hódolatát jelentette az osztrák-magyar monarchia fejének.

Abból a virágcsokorból nekünk is szólott három selyem szalag.

A legtökéletesebb gavallér, a legnemesebb uralkodó kiszállott kocsijából és a meghatottság látható jelei között mondott köszönetet a berlini hölgyek figyelméért.

A német birodalom miniszterei, az ország és a főváros képviselői pedig, kik közvetlen közletről nézték a megörökítésre méltó jelenetet, e perczen nemcsak Ausztria császáranak kiáltottak lelkes „hochokat“, hanem szólt az ováció amazzal egyenlő mértékben Magyarország királyának is.

Aztán megdördültek az ágyuk, felhangzott a katonai zenekarok Királyhimnusa és folyt a nagy parádé Berlinben egész nap. Lapunk belsejében elmondunk töviről-hegyére mindent: e helyen azonban csak hadd maradjunk állva a virágcsokornál.

Egy királyi felköszöntőt juttat eszünkbe a Kirschner kisasszony csokra. Vilmos császár mondta azt a felköszöntőt, melynek elhangzásával könnyekbe lábadt egy nemzet szeme. A németek fenkölt lelkü uralkodója eljött a mi fiatal, szép-fővárosunkba, nem Budapestet látogatni meg, hanem a kettős állam fejét. S a látogatásból mi azt értettük ki akkor, hogy Vilmos császár Magyarországot tekinti a monarchia sulypontjának.

Királyunk a budai várpalotában fényes udvari ebédet adott, ezen az udvari ebéden fölemelkedett helyéről Vilmos császár és igazi magyaros hévvel a következő felköszöntőt mondotta:

Köszönöm Magyarország felséges királyának, hogy meglátogathattam Budapestet, ezt a valóban ragyogó várost. Rokonszenves érdeklődéssel kísérik mi otthon a lovagias magyar nemzet tör-

ténetét, melynek hazaszeretete köztudomásu lett, mely küzdelmekben gazdag történelmében, a kereszt védelmében életét és vagyonát föláldozni sohasem habozott, Zrinyi és Szigetvár nevére minden német szive ma is fennen dobog. Rokonszenves csodálattal kísértük az ezredéves születésnapot, melyet a hű magyar nemzet szeretett királyával meglepő pompával ünnepelt. Művészi értékéről büszke emlékművek tanuskodnak, míg a Vaskapu békóinak szétrepesztése a kereskedelemnek és forgalomnak új utat nyitottak és Magyarországot, mint egyenjogut sorolták a kulturnépek közé. De ami Magyarországon való tartózkodásom alatt, különösen pedig Budapesten való fogadtatásomnál a legmélyebb benyomást tette reám, az a magyarok lelkes odaadása Felséged magasztos személye iránt. A lelkes odaadás Felséged iránt, arról bizonyos vagyok, még ma is úgy lángol Arpád fiainak szívében, mint akkor, amidőn Felséged nagy ősenek azt kiáltották: „Moriatur pro rege nostro!“ Ezen érzelmeket kifejezésre juttatva, mindazt, amit Fölségedért érezni, gondolni és imádkozni tudunk, abban a fölkiáltásban mondjuk meg, amit utolsó lehelle-téig hangoztat minden magyar: „Éljen a király!“

Ezeket az utolsó szavakat a császár magyar nyelven mondotta. A beszéd akkor tündérvárossá varázsolta egy éjszakára

TÁRCZA.

Elfeledve.

Irta: Jules Mango.
(Francziából.)

A falu legvégén levő szegényes házikó előtt az esővízből nagy tócsa gyűlt. A nap, mely már régen elbujt a felhők mögé, végre előtűnt és élénken tükröződik vissza a piszkos, zavaros vízben.

A víz egyet csobbant és a kis fiu, ki egyideig gondolkozva állott a víz szélén, — egyszerre beleugrott mind a két meztelen lábával a vízbe, hogy a piszkos víz egészen összelucskolta.

— Ugorj be te is, Gertrud, nem hideg — gyere hát.

A ház ajtajánál egy körülbelül hatesztendős kis leány állt. A hívásra óvatosan és lassan tette be két kis lábacskaát a hideg, sáros talajvizbe és sápadt arcán valami kellemetlen érzés vonaglott át; lassan közelebb ment, a mosár szélén megállott és megnézte a vigan lucizkáló fiut.

— Nem megyek tovább, Ferencz, nagyon hideg és nem szeretem a piszkos vizet.

— Te hercezkisasszony, ne légy oly kényes, — szólt a fiu, ki vagy öt évvel lehetett idősebb a leánynál. — Meg kell szoknod a meztel-láb járást, mert most már hozzánk tartozol és nyáron mi valamennyien meztel-láb járunk.

A gyermek arczára szomorú árny borult. — Én nem tartozom hozzátok, az nem igaz és a nyáron már nem leszek itt köztetek. Ot nap mulva husvét lesz, akkor eljön az édes anyám, elhozza nekem a husvétit nyulat és sok-sok játékot, azután elvisz magával s városba. Az én kedves jó anyám!

A kis gyermekarczon kiült a vágyakozás anyja után

A fiu közelebb ment hozzá, átkarolta a kis leánykát és hazamentek együtt, ott pedig oda kuporodtak az ajtóküszöbre. A fiu átkarolta a leányt, az pedig kis fejcskáját a fiu vállára hajtotta.

— Ugy vágyódom a mama után, ugy vágyódom; találd ki Ferencz, el fog-e jönni?

A fiu koravén arcza különös kifejezést öltött.

— Hát tudom én? Te kosztos gyermek vagy, épp ugy, mint én; az én anyám nem jön el soha, örül, ha nem hall rólam semmit. Mig otthon voltam, folyton ütöttek, vertek. Nem hallottam egy jó szót sem.

— Ki bántott?

— Hát az anyám férje, az én mostoha apám. Ez elébb félholtra vert, azután nem nyugodott addig, mig el nem küldtek. Nekem mindig, én nagyon szívesen vagyok itt.

— Nem vágyódom sohasem a mamádat látni?

— Némelykor nagyon szeretném látni? De ha ő nem jön el soha, hát azt is megszokja az ember. Majd meg fogod látni magad is.

— Én?
A kis leány szemei könnyekkel teltek meg.
— Az én édes anyám eljön biztosan husvételra, ő megígérte nekem, ha jó leszek és én jó voltam, neki el kell jönnie.

— Azt hiszed? Ejh, de ostoba vagy még. Hiszen mindig azt mondják, ha meg akarnak szabadulni tőlünk.

A kis lány mélyen felsóhajt:
— Az én mamám szeret engem és ő biztosan el fog jönni.

— Miért nem vagy hát nála?

— Azért, mert mikor a nyáron itt voltunk, azt mondta az orvos, hogy egy évig itt kell maradnom a levegőn, ez jót tesz nekem, mivel gyenge vagyok és akkor itt hagyott a mamám, hogy egészséges legyek. De ő szeret engem és most eljön, hogy elvigyen.

Az erős bizalom hangzott ki a gyermek szavaiból. A fiu gunyosan huzogatta a száját.

— No akkor a te anyád egészen más, mint az enyém. Az én anyámnak három éve minden karácsonykor, husvétkor és püskösdkor el kellett volna jönnie — én nem is várom már.

— Egész nyugodtan és önmegadással mondotta a fiu e szavakat és a kis lány szomoruan bólingatta a fejét.

— Tudod, te nem szeretheted annyira az anyádat, mint én, ez van a dologban. De én, én... sírok minden éjjel titokban a takaró alatt, hogy Carlson asszony meg ne hallja, mert különben haragszik. Ha a mamám többé nem szeretne — azt hiszem meghalnék!

Budapestet és a magyar nők virágot szórak elutazása alkalmával Vilmos császár kocsija elé.

Ezeket a virágokat adták ma vissza Berlin hálás hölgyei a mi jó öreg királyunknak.

Ugy érezzük azóta mi magyarok, hogy adósai vagyunk Vilmos császárnak. Aki addig nem tudta, hogy Magyarország önálló állam, az a budavári felköszöntő után nem felejtette el többé. Egyetlen csapásra megszerezte nekünk, amit magunk el nem tudtunk érni soha.

A felköszöntőnek most folytatása következett. A berlini utcák és épületek díszítésének szintengerébe büszkén vegyül a magyar trikolor, amit külföldön hasonló ünnepélyes alkalmakkor alig lehetett látni eddig. És Vilmos császár még egyszer adósává tett bennünket, mert első hadoszlopba állította Magyarországot államiségát abban a pillanatban, mikor Berlin felé fordul az egész világ figyelme. * *

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Budapest, május 4.

A tegnapi névsor olvasásának meg volt a maga üdvös eredménye. A képviselők már jóval tíz óra előtt nagy számban jelentek meg és zszibongva tereferéltek a folyosókon; csak akkor hallgattak el a jobboldaliak, a mikor az ősz Podmaniczky, a leglelkismeretesebb pártelnök megjelent. Mentegetőzve járultak hozzá s erősen ígérték, hogy máskor jól viselik magukat.

Az öreg ur ránczba vont szemöldökkel, mégis szelid haraggal mérte őket végig.

— Olyanok vagytok, mint a rossz iskolás gyermekek! Ha a tanító bácsi nem vigyáz reátok, szétszaladtok, utcán csavarogtok.

— Soha, soha többé nem tesszük! — bizonykodtak a tisztelt honatyák.

De csak most jött a fekete leves.

Az elnök mindjárt az ülés kezdetén névsor olvasással fenyegetőzött.

— Felolvassam-e a névsort? — kérdezte.

— Nem! Nem! — kiáltottak jobbról és balról is.

Ekkora bünbánás meghatotta Perczel Dezsőt és átsiklott gyorsan a tegnapi incidens felett.

— Ostoba liba — mondja a fiu, magát elárulva, azonban a kis leánynak selyempuha háját részvétlenül simogatta.

— Majd eljön a mamád és elhozza neked a husvéti nyulat.

— Igen elfog jönni és el fogja hozni a nyulat, — szolt boldogan a gyermek és szemében fölcillámlott a remény.

— Ma husvét napján, azt hiszem, nem lesz ellene kifogásod, ha kellemes kirándulást csinálunk, édesem. Niki és Friczi is eljönnek velünk. Már előre örülök, hogy mily kellemes lesz, — igazi husvét kirándulás. — A szép asszony arcára árny borult, midőn az elegáns, deli férfit tekintett, mit az rögtön észre is vett.

— Mi történt veled tulajdonképpen? Irma, És mutatoujját végigsimította az asszony fehér homlokán, hogy a sötét felhőt eltüntesse onnan.

— Azt gondoltam, hogy Isten tudja, mily nagy örömet szerzek neked, hogy a te kívánságod végre teljesedik, — husvét ünnepét a tengeren ülni meg, — és tessék, itt van ni, hát hogy értsem ezt?

— Hangja parancsoló és bosszus volt.

— Ne haragudj, Sándor, hiszen én oly hálás vagyok irántad, oly hálás... és örülnék is, de...

— Mit de... beszélj hát! — szolt parancsolólag a vonakodónak.

A napirenddel ezután gyorsan végzett a Ház, hogy annál nagyobb kegyelettel áldozék nagy halottunk: Munkácsy Mihály emlékének.

Wlassics Gyula kultuszminiszter mély csendben és általános meghatottság között emlékezett meg. Munkácsy világhírű művészetéről, hazafiságáról és a hazának szerzett dicsőségéről. Maga a miniszter is mélyen meg volt hatva és szavai annál közvetlenebbül érintették a szíveket.

Pártkülönbség nélkül nagy meglepéssel fogadta a Ház, hogy a nagy halott temetése Munkácsy nagy érdemei szerint méltó módon országos részvét mellett megy végbe.

A miniszter javaslatát egyhangulag elfogadták, mire az ülés véget ért.

Holnap hosszas nagy vita kezdődik. A beruházási kölcsönt tárgyalják.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Wlassics Gyula, Hegedüs Sándor és Plósz Sándor miniszterek.

A jegyzőkönyvet hitelesítik.

A névsor.

Az elnök bemutatja a házszabályok alapján a tegnapi névsor olvasása alkalmával távol volt képviselők névjegyzékét. Kérdezi, hogy kívánja-e a Ház a felolvasást?

A Ház többsége nem kívánja.

Elnök: Kérde, hogy a távol voltakat megidézze-e igazolásra?

A Ház nem kívánja.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter benyújtja a budapesti új kir. zálogház emeléséről szóló törvényjavaslatot.

Benke Gyula előadó betérjeszti a zárszámadási bizottság jelentését az 1888-tól 1897-ig terjedő 10 évi államháztartás eredményéről.

Következett a

napirend

szerint: az irodalmi, művészeti és fényképészeti művekre vonatkozó szerzői jogok kölcsönös védelme végett a német bírodalommal kötött egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A Ház úgy általánosságban, mint minden vita nélkül részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot.

A javaslat harmadszori olvasását a holnapi ülés napirendjére tűzik ki.

Ezután harmadszori olvasásban is megszavazta a Ház a képviselőválasztói jognak némi községben való rendezéséről és az 1886. XXIX., 1892. XXIX. t.-cz. módosításáról szóló törvényjavaslatokat.

Elnök: A kulturminiszter ur kíván szólni.

Munkácsy Mihály halála.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: T. Ház! A Ház már tegnapi ülésében méltó kifejezést adott azon nagy gyásznak, mely a magyar hazát, a nemzetet és világművészetet Munkácsy halálával érte, mégis engedje meg nekem a t. Ház, hogy én, ki ez idő szerint állásom kapcsán is oly éleken érzem a veszteség súlyát, sajtó szívem bánatos érzésének engedhessek és egyszerű, keresetlen szavakban adhassak kifejezést mély fájdalomnak, mely egész valomat betölti. De mely bánatomban is vigasztalásomra szolgál, — és legyen ez vigasztalásomra szolgál, — hogy fájdalmas érzéseim viharából kiemelkedik az isteni gondviselés iránt tartozó mély hálánk érzete, hogy nekünk magyaroknak, e rokontalan fajnak, adta e század egyik legnagyobb művészi lángeszét, (Igaz! Ugy van!) kinek ragyogása e nemzetnek vált fényévé, tündöklő büszkeségévé. Közkincsévé vált ugyan az ő művészete, a művelt világnak, de miénk volt ő egészen, szívvel lélekkel, ott a magyar haza aratott diadalt, a hol az ő hírnevét, dicsőségét hirdették, ott a magyar haza hírnevét, dicsőségét hirdették. Áldozunk lelkünk egész melegével, teljes odaadással emlékének és mutassuk meg, hogy e haza muló poraiban is áldva hódol a halhatatlan művészi geniusznak. (Helyeslés.)

Ajánlja ezután, hogy a képviselőház fájdalmának és részvételének jegyzőkönyvben adjon kifejezést. (Helyeslés) és bizza meg az elnököt, hogy e határozatról a Ház nevében az özvegyet értesítse. (Helyeslés.) Határozza el a Ház, hogy a képviselőház nevében a ravataira koszorut tegyenek és hogy a temetésen a Ház testületileg jelenjen meg. (Helyeslés.) Határozza el végre a Ház azt is, hogy a boldogult temetése országos költségen történjék. (Helyeslés) és hogy e határozat végrehajtásával a kultuszminiszter bizassék meg. (Helyeslés.)

Együttal tudomására hozza a kormány a Háznak, hogy Munkácsy ravatalára szintén koszorut helyez és a temetés rendezésére bizottságot szervez, a mely a törvényhozás tagjaiból, művészekből és közéletünk egyéb tényezőiből fog állani. (Általános helyeslés.)

Elnök e javaslatokat általános helyesléssel mellett határozatilag kimondja

A holnapi napirend.

Az elnök javaslatára a Ház elhatározza, hogy holnap a delegáció tagjait választja meg és az 1897. XXX. t. cz. alapján foganatosított beruházások költségeinek részbeni fedezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalja.

Ezzel az ülés véget ért.

Fájdalmas, keserű érzés szállta meg és halgan, alig hallhatólag mondta.

— Én... én megígértem a kis Gertrudnak, hogy a husvétot vele ünnepelem.

— Ejh, átkozott, — tört ki a férfi — már ismét elkezdted Irma? Tudod, hogy mit mondtam az ősszel, vagy én, vagy a gyermek; én nem akarok!

Nagyot dobbantott lábával és izgatottan föl és alájárt a szobában; egyszerre hirtelen ráborult a lehajolt fővel álló asszonyra, karjaiba zárta és a szép arcot elhalmozta szenvedélyes csókjai özönével.

— Te, te édes, én úgy szeretlek, légy az enyém, egészen az enyém, senki másé, csak az enyém, Irma. Nem tudom elviselni, érted, nem tudom elviselni, hogy a multnak része van benned, gyűlölök mindent, a mi arra emlékeztet, hogy van az életben egy időpont, melyben nekem nem volt részem.

Egy gyermeknek adott ígéret igazán nevetséges. A kis leány már rég nem is gondol rá — küldj neki sok játékszert és azzal vége. Gondold meg Irma, jer velem, légy az enyém.

Halkan és hizelegve hangzottak szavai, szorosán ölelte magához az asszonyt, ki behunyt szemekkel feküdt a férfi karjai között és magában mormogta: „a kis lány rég nem is gondol rá” — az nem lehet. Az ő kis lánya tőle származott és kedves, lágy gyermekhang visszhangzott fülében: „Jó leszek, édes mamám, de ígérd meg, hogy eljössz és magad hozol nekem egy

nyulat.” A gyermek nem felelte el, ezt tudta ő. De a mámor elfeledtetett vele mindent, a mint a forró, szerelmes szavakat hallotta fülébe sutogni, elfelejtette vele a világot, gyermeket is!

— Gyönyörűen ragyogott a nap husvét vasárnap reggelén, a faluban minden harang zugott és ünneplőbe öltözve ment mindenki a templomba.

— Készen vagy már, Gertrud — miért nem iszod a kávédat? Majd későn érünk a templomba.

Carlson asszony mondta e szavakat, midőn a szobába lépett és a gyermeket nagy, me-rev szemekkel az ablaknál állva találta. Gépiesen fordult meg a kis leány, ki halálsápadt lett.

— Én nem mehetek el, Carlson néni, mert időközben jöhet a mamám és engem nem talál itt. Ő eljön ma biztosan.

Mint a halálsejtelelem, úgy hangzottak a gyermek szavai és epedve leste az asszony tekintetét, hogy onnan nyerjen szavaira megerősítést.

— Istenem, egészen elfelejtettem. — A te anyád nem is jön ma, Gertrud, nagyon szépen tiszteltet és a miért olyan jól viselted magad, küldött egy csomó játékot. Odaát van a másik szobában, gyere, nézd meg őket, de azután jer azonnal a templomba.

TÁVIRATOK.

Elsülyedt hajó.

Fiume, május 4. (Saját tud. távirata.) Megdöbbenést kelt itt az a hír, hogy *Glenmorwen* angol szállítóhajó, mely több száz magyar lovat szállított, a lóápolókkal együtt elmerült.

Bolgár parasztlázadás.

Bukarest, május 4. (Saj. tud. távirata.) Rustsuk kerületben a bolgár parasztlázadás egyre terjed. Ma *hatvan falu népe lázadt fel*. Trestenikiben ma véres ütközet történt a felkelők és a kirendelt katonaság között. Az ütközetben *negyvenöt katona lelte halálát*. A helyőrséget megbizhatlansága miatt fel kellett cserélni.

A korfui Akhilleion.

Athen, május 4. (Saj. tud. távirata.) Az a híresztelés, hogy a görög kormány megengedte, hogy a korfui Akhilleionban játékbankot nyissanak, teljesen alaptalan.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

London, május 4.

A Daily Telegraphnak jelentik Bloemfonteinből 2-iki kelettel, hogy *Broadwood* ezredes egy lovasdandárral Izabelfonteinbe, Tabanchutól északra 28 mérföldnyire érkezett. *Broadwood* kevés ellentállásra bukkant. Ugyanennek a lapnak jelentik Ladysmithből tegnapi kelettel, hogy a lovak között még egyre pusztít a dögvész, a mely a lovasság lovait megtildezi.

Pietermaritzburg, május 4.

A natali parlament megnyitáskor a kormányzó bejelentette, hogy a háboru miatt a bevételek annyira csökkentek és a kiadások annyira emelkedtek, hogy a közmunkákat be kellett szüntetni és a birodalmi kormányhoz kellett fordulni ideiglenes pénzsegítségért, a melyet azonnal meg is kaptak. A kormányzó bejelentette továbbá, hogy olyan törvényjavaslatot fog benyújtani, a mely lehetővé teszi az árulás büntetének hatásosabb megtorlását.

— Ő nem jön

Teljesen hangtalanul hagyták el e szavak a kis leány ajkát. Vánszorogva lépett be a másik szobába, hol egy széken nagy csomag feküdt, mellette egy kisebb, melyből fehér nyulacska feje tünt elő. Ezt felnyitotta a kis leány és a nyulat gyengéden magához szoritotta. A csendes kis arcoskán még egy izom sem rezdült meg.

— Gertrud, mi már megyünk, gyer utánunk — hallatszott kívülről, azután csend lett.

Félénken nézett körül a gyermek: egyedül volt — egészen egyedül. Nem jött el az anyja, nem szereti már — elfelejtette őt. Egyszerre elkiáltja magát a gyermek: „mama” E szóban összpontosult vad fájdalom és az anya iránt való vágyakozása. Osszekuporodott egy sarokban, a nyulacska szívéhez szoritotta, mintegy csöndesítve, hogy fájdalmában meg ne repedjen.

A Lidon egy gondolában fekszik egy szép asszony, ki csak a szenvedélyes szerelemtől sugárzó szemeket látja, ki csak a forró szerelem szavát hallja — elfelejtve a bánatos gyermekszemeket, a lány hangot, mely reszketve mondja:

— Igérd meg anyám, ha jó leszek, eljössz husvétra biztosan.

El van feledve . . . minden . . .

London, május 4.

A Reuter-ügynökség jelentik Ladysmithből mai kelettel: Egy 200 főnyi bur csapat tegnap átkelt a Sunday folyón, de este ismét visszament.

Páris, május 4.

Az Eclair közlése egy manifesztumot, a melyet a bur küldöttség tegnap Amerikába utazása előtt Amerika népéhez intézett. A manifesztum ezt mondja egyebek között: A küldöttségnek az a célja, hogy a hatalmasságokat a hágai békekonferencián kimondott elvek alkalmazására bírja. Arra fogja kérni az Egyesült-Államokat, hogy segítségére legyenek a testvérgyilkos háboru befejezésében és vállalják el a választott bírói tisztet. Ha a választott bíróság visszautasítatik, az amerikaiak be fogják látni, hogy Anglia csak a bur köztársaságok függetlenségének megsemmisítésére törekszik.

London, május 4.

A Reuter-ügynökség jelenti Brandfortból tegnapi kelettel: Az angolok bevették Brandfortot. A burok, kiket az angolok megleptek, nagy sietve visszavonultak.

London, május 4.

A kormány a parlament elé terjesztett egy nyomtatványt, a mely a spionskopi harcokra vonatkozó táviratok közlése alkalmából váltott táviratokat tartalmazza. *Landsdowne* hadügyminiszter márczius 28-án azt táviratozta *Roberts* lordnak, hogy lehetetlen nyilvánosságra hoznia mindazokat az észrevételeket, a melyek *Buller* tábornoknak a spionskopi harcokra vonatkozó táviratához mellékelve voltak. Az ajánlja, hogy vagy válaszszák ki belőlük a közlésre valókat, a mint az április 17-iki hivatalos lap közölte, vagy pedig tekintsék az eddig érkezett táviratokat bizalmas jellegűeknek és irassanak *Buller* tábornokkal új táviratot, a melyhez *Roberts* lord minden szükséges megjegyzését csatolhatja. *Buller* nem akart más táviratot írni közzététel végett, a minek az volt a következménye, hogy *Landsdowne* első indítványa fogadtatott el.

Brüsszel, május 4.

Leyds dr. az Amerikába utazó bur küldöttséget Boulogneig kíséri.

A román zsinat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Ma a pénzügyi bizottsági előadó referált és új állásokat szerveztek az aradi szentszékekben: gondnoksági, két ülnöki és két könyvelői állást.

A hodos-bodrogi zárda 1899. évi zárszámadásait pótlás és teljes felszerelés végett visszautasították, mert a zárda-főnökség egyszerűen minden okmány-csatolás nélkül mutatta be számadásait.

Kifogásolták többen a zárda könnyelműségét kölcsönök kiosztásában, a mire dr. *Putici* temesvári esperes megemlítette, hogy *igenis ő adósa volt a zárdának 1000 frttal, de ebből 600 frtot törlesztett és így még tartozik 400 frttal*, tudtával mások is tartoznak, akik a kamatokat nem fizetik.

Ezután elfogadja a zsinat az előadó indítványát, a mely szerint köteleztetik a zárda főnöksége teljesen felszerelt számadásokat bemutatni és tartózkodni oly kölcsönök engedélyezésétől, melyeket megszavaztak eddig is a *Controla*, *Dreptatea* és *Gazeta* szerkesztőseinek.

Hamsea zárdafőnök megemlíti a zsinat megnyugtatóására, hogy 1898. évben semmi nemü kölcsönök meg nem szavaztattak.

A váradi szentszék számadásait is visszaküldötték pótlás végett, valamint *Zigre Miklós* váradi ügyvédet is felszólították, hogy a *Zsiga* tápintézet 3 évről szóló számadásait most már haladéktalanul mutassa be felülvizsgálat és helybenhagyás végett.

A délután folyamán *Russu* szerkesztő meginterpellálta a püspököt *Hamsea Agoston* zárdafőnök és aradi szemináriumi rektor inkompatibilitása ügyében. A püspök holnapra halasztotta a választ.

Azonkívül a szentszéki épület kiépítésének szükségességét hozzák fel, de ebben az ügyben nem határoztak véglegesen.

Ezek után a püspök a holnapi napra tüzi ki a tárgyalások folytatását és 10 órára tüzi ki a tisztújítást, a melynek érdekessége a váradi püspöki helynök megválasztása lesz.

Azonkívül az egyházmegyei főtanfelügyelői és gondnoksági I. ülnöki állást töltendik be.

A váradi helynökségre a harcz *Mangra* és *Papp János* protosyncellusok közt lesz. *Mangra* megválasztása biztosra vehető.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* *Turchányi Olga*, az aradi szintársulat új szubrettje, teljesen ismeretlen még a mi közönségünk előtt. Ideszereződött ugyan virágvasárnapról *P.-Szép Olga* helyére, de a pótszezonban nem lépett fel, csak az — arczképeit küldte Aradra, melyek a kirakatokban láthatók. Az aradi új szubrett tegnap Budapesten játszott a *Magyar Színház*-ban, egyik fővárosi lap megjegyzése szerint *szerezdtetési célból*. Hogy ez igaz-e, nem tudjuk, de lehetséges. *Turchányit* a sajtó tegnapi fellépte után igen jól fogadja, mint azt a következő lapvéleményekből olvassuk:

Pesti Hírlap: A Magyar színházban ma este részben új szereplők vendégföllépésével előadták a *Gyurkovics leányok*-at. A *Katinka* szerepében vendégként fellépő *Kürti Sarolta* igen gyöngye volt. Az érdeklődés inkább fordult a másik vendég, *Turchányi Olga* felé. Temperamentumos, kerek színésznő, úgy szökik, mint egy lapda. Miczit adta s rövidke ruhájában igazán sokkalta bővebben fejlettnek mutatkozott, mint egy bakfis-leánynak fejlettnek lenni illik. De kedvesen tud csevegni s amit ront azzal, hogy folytonosan izeg-mozog, akkor is, amikor nincs rá szüksége, azt pótolja pikáns arczcsokájának mosolyával s azzal, hogy ami látni való a szűk és rövid ruhából mutatkozik, azt a Magyar színház ebben a részben fogékony publikuma szívesen nézi. *Turchányi Olgát*, aki az aradi színház tagja, a közönség szívesen fogadta, sokat tapsolta, sőt virág is jutott részére.

Budapesti Hírlap: *Turchányi Olga* megfelelően illeszkedett a játszó közö sé közé *Miczi* szerepében. Elvéztük tisztán csengő leányos hangját, fürge csacsozását és elmességét, a mely a természetesség sima utján tört rést magának. Tehetsége, úgy látszik, igazi tehetség. Kedve igazi jó kedv, a fürge sége gazdag temperamentumra vall. A közönség nagyon kedvezően fogadta s az elismerés később őszinte tapsokban nyilatkozott meg. *Turchányi Olga* holnap másodszor lép föl, ezuttal énekes szerepben, mert a *Newyork szépe* operetben *Gray Violet*et fogja eljátszani.

Budapesti Napló: A vendég tetszetős külsejű és élénk temperamentummal bíró színésznő, akinek megvan az otthonossága a színpadon. Tulélnék játékmódora néha szertelenségekre ragadja, amit ha izléssel mérsékelne, több hatást kelthetne. A közönség rokonszenvesen fogadta a debüt, amely, mint halljuk, szerződötési célból történt.

A király Berlinben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 4.

Királyunk ma érkezett Berlinbe. Fogadtatása olyan lelkes és meleg volt, a mely méltó a nagy németiséghez és igaz kifejezője annak a szeretettel teljes tiszteletnek, a melynek uralkodónk a tárgya, de igaz kifejezője annak a szoros politikai barátságának is, a mely a német birodalmat mi velünk testvéri szövetségbe köti.

Diadalut volt a bevonulás a vasutól a királyi palotába, s a merre csak elhaladt az uralkodók menete, mindenütt a szívből szabadon fakadó lelkesedés hangzott. Berlinnek gyönyörű napja volt a mai, méltó párja annak a budapesti napnak, a mikor a németek fiatal császára volt a magyar király vendége Buda városában; a mi szeretet és lelkesedés akkor övezte Vilmos császárt, azt viszonzták ma a birodalmi fővárosban királyunk irányában.

A nevezetes nap eseményeiről tudósítónk a következőket táviratozza:

A megérkezés előtt.

Pompás idő van. A birodalmi főváros teljes ünnepi díszben áll. Csaknem valamennyi épületen német, osztrák és magyar zászlók lengenek. Ünnepi kedvű néptömeg hullámszik a főutcákon és bámulja a remek díszítést, különösen a párisi téren és azokon az utcákon, a merre a fejedelmek bevonulnak.

Az Unter den Linden, a gyönyörű diadalkapunál, ahol a városi hatóságok fogják üdvözölni *Ferencz József* királyt, egészen a Siegesalleeig, a Bellevue-utcáig és a potsdami térig kora reggel óta óriási néptömeg tolong. Nagyon szép a Bellevue-utca díszítése, különösen a Künsterhaus remek dekorációjával, a melynek közepén egy allegorikus csoportkép áll, amely a művészetnek *Ferencz József* király előtt való hódolását ábrázolja. A potsdami tér és a potsdami pályaudvar pazarul van díszítve. Mind a két helyen óriási néptömeg, köztük temérdek iskolásgyermek várja a szövetséges uralkodó megérkezését.

Már tegnap az esti órákban is ezrekre menő néptömeg hullámszott az Unter den Linden. Egy kis eső felfrissítette a levegőt. A forgalom különösen a brandenburgi kapunál állított gyönyörű diadalkapu előtt és Vilmos császár szobra előtt akad meg. A szobrot próbaképpen fényzőrökkal, vörös fénynyel és 10,000 izzólámpával illuminálták.

Reggel 9 óra körül vonult ki a pályaudvarra az első gárdaezred diszszázada és felállott a perronon, a mely magyar-osztrák és német czimerékkal gazdagon volt díszítve. Röviddel ezután megjöttek a császár fiai is és megkezdődtek a fogadás előkészületei.

A megérkezés Berlinbe.

Ferencz József király délelőtt 10 órakor érkezett a pazarul díszített potsdami pályaudvarra. Már 9 órakor ott voltak a királyi ház hercegei, a testőrcsapatoknál szolgáló és most csapataiknál lévő többi hercegek, továbbá a tábornoki kar és a császár szárnysegédei, Bülow gróf külügyminiszter, az osztrák-magyar nagykövetség tagjai és az itt élő osztrák és magyar tartalékos tisztek.

Háromnegyed 10 óra körül megjelent a császár Henrik herceggel. Üdvözölte a jelen volt méltóságokat, azután a gránátosokhoz fordult:

— Jó reggel gránátosok!

Mire a század hangos szóval viszonzta:

— Jó reggelt Felső!

A császári hercegek a diszszázadhoz csat-

lakoztak. A trónörökös, továbbá *Eitel Frigyes* és *Adalbert* hercegek szakaszaiknál állottak, *Agost Vilmos* és *Oszkár* hercegek pedig a zászlótól jobbra és balra foglaltak helyet. A lejárónál az első testőrszázad állott sorfalat. *Vilmos* császár, a ki osztrák-magyar tábornoki egyenruhában jelent meg, megérkezésekor üdvözölte a pályaudvaron megjelent fejedelmi személyeket és a tábornoki kart, azután ellépett a diszszázad előtt.

Mikor az udvari vonat berobogott, a császár merev katonás tartással és szalutálva várta felséges vendégét. A katonai zenekar a tisztelő-indulót játszotta és a zászlókat meghajtották. Alig hogy a vonat megállott *Ferencz József* király kiszállt kocsijából. A két uralkodó üdvözlése rendkívül szívélyes volt. Kezet fogtak és többször megcsókolták egymást. Mind a két fejedelem levette fővegét.

A két uralkodó kíséretének bemutatása után *Ferencz József* király üdvözölte a tábornoki kart azután a császárral együtt az osztrák himnusz hangjai mellett ellépett a diszszázad előtt. A trónörökösrel hosszasan beszélgetett a király. Ő felsége kitűnő színben van. A diszszázad elvonulása után a két uralkodó a fejedelmi váróterembe ment. Hat percczel 10 óra után az uralkodók a pályaudvar előtt tolongó óriási néptömeg viharos hurrá-kiáltásai között elhajtottak.

A lejáróhoz kivonult testőrszázad parancsnokának hangos vezényszava jelezte, hogy az uralkodók kocsira szálltak. A négy lovas a la Daumont-fogat előtt a rendőrség elnöke és a rendőrfőnök hajtottak. A testőrségnek egy része az uralkodók kocsija előtt lovagolt, másik része mögötte. A kocsi jobboldalán, a hol *Ferencz József* király ült, a testőrség törzstiszteje lovagolt, a kivel a király, mikor a kocsi lépésben kezdett hajtani, a kocsiból kezet fogott.

A bevonulás.

Fényesebb menetet a fantázia sem képzelhet el, mint a milyen volt *Ferencz József* bevonulása. Az uralkodók négyes fogata előtt haladó testőr gránátosok fekete párducz kacagányaikkal gyönyörű látványt képeztek. Az uralkodók kocsiját a trónörökös herceg kocsija követte, a ki Henrik herceggel ült együtt. Azután jött a császár többi fia, a császári hercegek, az idegen fejedelmek és azok képviselői. Bülow gróf külügyminiszter *Goluchowsky* gróf külügyminiszterrel utazott egy kocsiban.

Mennél közelebb ért a menet a potsdami térhez, annál hangosabb lett a közönség ujongása. Az erkélyeken, a melyek virágokkal voltak díszítve, hölgyek kendőket lobogtattak, virágokat szórtak. *Vilmos* császár arczáról le lehetett olvasni, hogy nagy örömet okoz neki a lelkes ünneplés és az a pompás látvány, a melyet Berlin legelőkelőbb tere nyújt; többször figyelmeztette királyunkat egy, vagy más feltűnőbb momentumra.

Mikor a kocsik a Bellevue-utcába értek, az uralkodók figyelmét a képzőművészeti palota előtt felállított óriási szobormű kötötte le. Ez a szobor *Ferencz József* királyt ábrázolja és *Mentzel* tanárnak sikerült műve.

A Bellevue-utcából a Siegesalleen keresztül a Charlottenburg-utrá tért a menet. Mindenütt beláthatatlan néptömeg állott és éljenzett óriási lelkesedéssel. A Siegesstrassén kendők, zászlók lobogtatásával viharzott a „Hoch!”

Királyunk meghatottan köszönte az ovációt jobbra, balra katonásan tisztelegve viszonzta a tömeg üdvözlését.

A kocsisor lassu menetben a brandenburgi kapun át hajtott. Azután a párisi téren át az Unter den Linden fasorába fordult. Itt óriási

diadalkapu volt felállítva, majdnem nagyobb a brandenburgi kapunál is. Mikor az uralkodók kocsija a kapu alá ért, megharsantak a trombiták. Itt üdvözölte királyunkat, mint Berlin városának vendégét a városi tanács tagjai, a városi képviselők, a hatóságok tagjai, a miniszteriumok. A tribünökön a magyar és osztrák egyletek tagjai kaptak helyet, a kik zászlóikkal vonultak ki. Ezekon kívül a tribünökön csupa hölgy ült és hódolt az uralkodóknak lelkes éljenzéssel, kendők lobogtatásával és virágok szórásával.

A főpolgármester üdvözli királyunkat.

A kíséret átlavagolt a diadalkapu középső ívén, az uralkodók kocsija pedig ez alatt megállt s *Kirschner*, Berlin város főpolgármestere állott elő üdvözölni *Ferencz József* királyt és császárt.

Kirschner beszéde szó szerint való fordításban a következő:

Felséges császár és király!

A midőn császári és királyi Felsőged belép a német birodalom fővárosába, a polgárság nevében legtiszteleteljesebben és legszivesebben Isten hozottat mondunk.

Ez az üdvözlés mindenekelőtt a Hohenzollern-ház felséges barátjának szól. Mint az új német birodalom három első császári hű szövetséges társa jelenik meg városunkban császári és királyi Felsőged, hogy a trónörökös nagykorúsítási ünnepét jelenlétével rendkívüli magasztossá tegye s hogy azokat a kapcsokat, a melyek Felsőgedet a Hohenzollern korona jövődjével, annak keresztelője óta összekötik, még szorosabbra fűzze.

E város polgársága évszázadok óta megszokta, hogy bensőleg részt vegyen fejedelmi háza örömeiben és dicsőségében. Örömteli szívvel köszönjük azért Felsőged császári kegyelmének újabb bizonyítékát.

Üdvözlésem szól azután az osztrák-magyar államok hatalmas uralkodójának, a mely államok szomszédai és barátai a német birodalomnak, a melyet velük sok politikai és szellemi érdek fűz össze.

Nem utolsó sorban szól üdvözlésem a tiszteletreméltó béke-fejedelemnek, a ki évtizedek óta mint hű szövetségestársa a német császárnak, fáradhatatlanul buzgón és sikeresen törekedett a béke áldásait a maga népe és a mennyire lehetett, az egész föld népei számára megtartani és nekik lehetővé tenni a békés versenyt saját jólétükre és a béke magasabb törekvéseire.

Legyenek áldásosak az órák, a melyeket Felsőged városunkban tölt, legyenek áldásosak a fejedelmekre nézve és a népekre nézve.

Királyunk ülve hallgatta végig ezt a meleg hangu beszédet, a melyet ismételt lelkes éljenzéssel tett magáévá minden mondatában az ezernyi ezer főből álló közönség. A beszéd végét követő éljenzés csillapultával királyunk így válaszolt:

Köszönöm Önnek, Polgármester ur, a szives üdvözléset.

Nagyon örülök annak a pompás fogadtatásnak, a melyben Berlin város engem képviselői útján részesített. Újabb bizonyítékát látom ebben annak, hogy az a törhetetlen barátság, mely engem fen-

költ uralkodójukkal egyesít, miként nálunk, úgy itt is teljes visszhangra talál.

Kérem, adja át a birodalmi főváros polgárságának legszivesebb köszönetemet és üdvözetemet.

A hölgyek üdvözlése.

Mikor a király válasza elhangzott, a kürtösök jelt adtak az indulásra. A menet is indult, ekkor azonban Vilmos császár erős hangon elkiáltotta:

— *Halt!*

Az üdvözlés még nem volt befejezve; egyik legszebb része következt még ezután. Előállott a három hölgy, a kiket a király üdvözlésére kiválasztottak.

Kirschner főpolgármester leánya volt a hölgyek vezetője. Kezében gyönyörű virágbokrétát tartott, a mely a király kedvencz virágaiból volt összeállítva és fekete-sárga és piros-fehér-zöld szalagokkal volt átkötve.

Mikor a király észrevette, hogy a hölgyek őt üdvözölni készülnek, gavallér udvariassággal felállott és leszállott kocsijából, hogy állva hallgassa végig a beszédet. Ennek láttára Vilmos császár is leugrott a kocsiból.

Kirschner kisasszony verssel üdvözölte a királyt. Hamarosan készült fordításban itt adjuk ennek a versnek utolsó sorait:

A szív néma, — bár egy egész világ;
Szóljon hát helyettem ez a néma virág.
Te eljöttél, lásd mily nagy itt a szeretet,
Isten is áldja meg ezt a szövetséget.

A király meghatottan hallgatta a verset, s mikor Kirschner kisasszony befejezte szavallását, kezét nyujtva neki, így szólott:

— Ön igazán meghatott szép verse kedves előadásával. Nagyon meghatott.

Azután kezét nyujtott a többi hölgyeknek is, majd a főpolgármesternek és a notabilitásoknak. Ez után újra kocsijába ült a császárral együtt és tovább hajtatott zugó éljenzes közben, a melyből itt különösen kivált a magyarok ünneplése.

A menet most az Unter den Lindenen ment végig, s a sorfalat álló katonák és a polgárok együttes lelkesedéssel kiáltották a Hurráht.

A királyi palota előtt.

Körülbelül 20 perczig tartott a felvonulás, ez alatt a tüzérség 101 ágyulövést adott.

A királyi palota előtt a katonaság carrét képezett. Olyan festői látvány volt ez a disz-egyruhás ezredek alkotta parádé, a melyhez foghatót alig tud más katonaság produkálni.

A menet megállott, s ő Felsége elvonult a csapatok arcvonala előtt. Ennek bevégezte után a katonák zeneszó mellett diszmenetet tartottak az uralkodók előtt, mire az uralkodók a királyi palota udvarára mentek.

A palota csarnokában *Augusta* császárné fogadta a királyt, a ki kézesókkal üdvözölte Vilmos császár nejét, azután karját nyujtván neki, felvezette.

A kivonult katonaság elvonulása egy óránál hosszabb ideig tartott. Tíz órakor kezdtek meg és tizenegy órakor még állandóan hallani lehetett a zenét, a mely mellett az ezredek hazatértek.

Az utcán ekkor sem csökkent a tömegek zsibongása. De bármily irtóztatós sokaság is nézte végig a bevonulás ünnepeit, s a királyi palota udvarán lefolyt csapatfelvonulást, mindenütt a legnagyobb rend uralkodott, a a mit csakis a híres mintaszerű porosz rendőrség tudott így elrendezni.

Udvari ebéd.

Egy órakor udvari ebéd volt. Ezen csakis az uralkodók legszűkebb kísérete vett részt.

Goluchowsky külügyminiszter és *Szögyény-Marich* László nagykövet tiszteletére *Bülow* gróf, német birodalmi külügyminiszter rendezett diszebedet, a melyen nagykövetségünk neje és leányai is részt vettek.

A dejeuner, a melyet az osztrák-magyar nagykövetség ad Ferencz József király tiszteletére, vasárnap lesz. Az órát még nem tűzték ki. A dejeuner alatt Vörös Miska zenekara fog játszani. Ez alkalommal a nagykövet be fogja mutatni Ő felségének a berlini osztrák és magyar kolónia és az osztrák és magyar egyesületek képviselőit. A dejeunerre hivatalos lesz a király kísérete, a melléje rendelt díszszolgálat és a nagykövetség tagjai is.

Az uralkodók tószttal.

A királyi palotában ma este tartott ebéden Vilmos császár a következő tósztot mondotta Ferencz József királyra:

Nehéz volna szavakat találnom, hogy kifejezzem Felségednek köszönetemet és népem köszönetét Felséged újabb kegyes látogatásáért. De ha a legszebb szavakat találnám is és egybefűzném őket, akkor sem lennék képes arra, hogy visszatükröztessem azokat az érzelmeket, a melyek ma bennünket eltöltöttek.

El kell némulniok a szavaknak, a hol az egész nép érverése érezhető. Ez az érverés és szívverés ma úgy dobogott Felséged felé, mint talán még soha.

A berliniek mai ujongó fogadása első sorban Felséged fenkölt szellemének szól, a nagy és bölcs uralkodónak. De népem Felségedben boldogult nagyatyámnak, atyámnak és magamnak hű barátjának és szövetségeseimnek is látja.

Most eljött Felséged, hogy a negyedik nemzedéknek felajánlja szeretetének és barátságának megbecsülhetetlen ajándékát, a legdrágább kincset, a melyet fiam ma minden ajándékok közt kaphatott.

Együttal azonban Felséged látogatásával tudtára adta a világnak, mily szilárdan és biztosan áll az a szövetség, a melyet Felséged egykor boldogult nagyatyámmal és a Dél szép országával, Olaszországgal megkötött. Valóban ez a szövetség nemcsak a fejedelmi megalkotójának műve, hanem további fennállásával gyökeret ver a népek meggyőződésében is és ha egyszer a népek szívei együtt dobognak, többé semmi sem szakíthatja szét őket. Közös érdekek, közös érzelmek, közösen átélt öröm és fájdalom kötik egybe országaink népeit immár több mint 20 éve és bár egykoron félreismerették és gunyval, kicsinyléssel halmozták el, a három népnek sikerült a békét mindeddig fentartani és az egész világon a béke öreként szerepelni.

Igy tehát ma is meghajol népem a szövetség legbölcsőbb és legidősebb tagja előtt. Azokat a kívánságokat, a melyekkel Felségedet és magas Házát és népét övezzük, a mai napon még egy dolog növeli nagyobbra.

Azt hiszem, nem tulzok, ha kimondom, hogy a hol ma a német országokban egy atya szíve dobog, Felségednek mély megindulással mond hálát, amiért, hogy ifju fiainak áldását adja jövő élete útjára.

Mindazoknak az érzelmeknek, a melyek népemet, házamat és engem eltöltöttek, adunk kifejezést, mikor azt kiáltjuk:

Ő Felsége, Ferencz József császár hurráh! hurráh! hurráh!

Királyunk a német császár üdvözlésére így felelt:

Felséged szíves szavai által bensőmben megindítva, egész szívemből mondok köszönetet azért a szép fogadtatásért, a melyben engem részesített és a legmelegebb köszönetemet fogadja Felséged gyönyörű fővárosának ünnepeles fogadtatásáért.

Boldog vagyok, hogy ma alkalmam van rég táplált óhajomnak teljesülésével Felségeddel Ővéi körében kezdet szoríthatnom. — A törhetetlen barátság, amely bennünket egyesít, értékes java birodalmainknak és népeinknek is. Hü szövetségeseim és barátunk, az olasz király ő Felségének közreműködésével a béke sánczait megőrizhettük Európára nézve. Ezen áldásos mű gondozása körül, a melyet az Ön dicső nagyatyjával együtt megalapítani szerencsés voltam, Felséged, mint a mindegyik félre nézve egyaránt értékes örökség férfias megőrzője, el nem muló érdemeket szerzett.

Örömteljes bizalommal emelem poharamat Felséged, ő Felsége a császárné és a királyi család tagjaira. Eljenek!

Kitüntetések.

Eddig két nagy kitüntetésről adott hirt a táviró. Az egyik az, hogy ő Felsége Vilmos császárnak az osztrák-magyar császári és királyi kitüntetéséről. A másik kitüntetés a német császártól ered és *Goluchowsky* Agenor gróf külügyminiszternek szól. *Goluchowsky* a fekete sasrendet kapta a gyémántokkal.

Fejedelmi vendégek.

Konstantin orosz nagyherceg ma Berlinbe utazott. Kíséretében vannak: *Richter* főhadsegéd, *Szeljinoj* udvarnagy, *Bibiko* tábornok és *Obolenszkij* herceg. A szentpétervári pályaudvaron a nagyherceg elutazásakor megjelent a német ügyvivő és a német nagykövetség többi személyzete.

A II. Frigyes Vilmos király nevét viselő testőrgénátos-ezred küldöttsége, a mely ezrednek Vilmos császár a tulajdonosa, egyenest Varsóból utazik Berlinbe.

A yorki herceg — mint Londonból táviratozzák — ma este Berlinbe utazott.

MULATSÁGOK.

(=) **Majális Medgyes-bodzáson.** A medgyes-bodzási kereskedő- és gazda ifjuság fényesen sikerült majális rendezett a templom festése javára folyó hó 1-én. A mulatságban a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Szücs Mihályné (Uj-Kigyós), Vermes Alfrédné, Torontály Arpádné, Brenner Józsefné. Fekete Józsefné, Pártos Mihályné, Kohn Farkasné, Kiss Lajosné, özv. Schreier Miksáné (Kunágota), Leipniker Hermanné (Kunágota), Pribcsaky Jánosné (Kunágota), Kohn Józsefné (Czikóhalom), Kohn Sámuelné (P. Földvár), Leipniker Zsigáné (Cs.-Apácza), Baráth Jánosné, Csepregi Jánosné, Spitzer Sándorné, Balázs Károlyné, Vágó Györgyné, Engel Lajosné Megyesegyháza.

Leányok: Szücs Erzsike, (Uj-Kigyós), Török Mariska (Hódmező-Vásárhely), Kokovai Irma és Jolán (Hódmező-Vásárhely), Pártos Vilma, Balázs Mariska, Baráth Örszi, Leipniker Ilonka, Leipniker Zse-

nike (Kunágota), Leipniker Rezsín (Cs.-Apáca), Springer Laura, Csepregi Mariska és Juczli, Hajdu Zsófi, Priveszky nővérek (Kunágota) Szél nővérek. A négyest harmincz pár tánczolta.

Munkácsy szerelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

A dicsőségért indított harcra elején Nagyváradon is szobapiktorkodott Munkácsy Mihály. Itt is átszenvedte a teremő lélek kálváriáját. Mintha Byron reklámverseket gyártott volna, vagy Kean szónokolva csodított volna tömeget valamely vándorló panorámasátorba. Az ifju vágyak, kétségek és küzdelmek egy órájában, Nagyváradon szállta meg az első, édes, szerelmi álom az ő hánykódó, lángoló, nemes szívét.

Rövid álom volt. Nagyváradon még sokat tudnak beszélni róla. Elmondjuk, a hogy tudósítónk jelenti: A Kőfaragó-utcára járt naponként a fiatal festő. Itt tanitgatta Szamosy János nagyváradai reáliskolai tanár, a ki legelső ismerte fel az ifju iparos kísérleteiben a nagyra hivatott művész zseniáltságát. Talán az alkotás lázától tüzeborult arcczal siethetett épen haza, mikor először meglátta azt a kékszemű, szőke, rózsásarcu gyermekleányt, a ki megismertette vele az első szerelem tündéralmát, gyötrelmeit, kinját. *Ilonkának* hívták. Nem írjuk ki a teljes nevét: még most is él. Szegény, szomorú, gyászos özvegy asszony. Egy nagyváradai kis hivatalnok leánya volt. Ők is ott laktak a Kőfaragó-utcán.

Mindig befelé élő, borongó lelkű ember volt a mester. Egy más lehelletű művészleleknek talán szárnyakat ad az első szerelmi álom tulvilági érzése: az övét valósággal ólomsúlylyal vonta le. Boldogult Szamosy észrevette a tanítvány lelkében kísértő katasztrófát, s kért apai szívvvel szeretett, de Munkácsy nem árulta volna el egy világért az ő kifakadt szívének féltve őrzött, fájó titkát.

Sajátságos volt egyébként az ő viselkedése az asszonyokkal szemben. Határozottan olyan életre volt predestinálva, melyben nagy szerepe van az asszonyoknak, de ő szerette a közönyöst mutatni. Sokszor valósággal tetszelgett magának egy-egy hangulatszerű, nőgyűlölő perczenben.

Első szerelmét is elrejtve titkolta. Gyötrelmeiből a szerelmesek védangyala: a véletlen szabadította ki. Egy családnál, hol a Szamosy-révén szívesen látott vendég volt, találkozott *Ilonájával*. A kis leány szemében nem lehetett ellenszenves a lelkes arcú, deli szép ifju, kinek tehetségéről már nagyon sokat hallott beszélni. A két ifju szív nemsokára megértette egymást. Munkácsy bevallotta szerelmét, beszélt álmairól, ábrándjairól, melyek teljesüléséhez — érezte — ez a szerelem feltartóztatatlan erőt adott.

Aztán jött a rózsák és álmok hullásának ideje. Régi dal az ifju álmok enyészeteről. A leány apja olyan férjet akart, aki eltarthassa a leányt. A fiatal, bizonytalanság előtt álló piktor szoba sem jött. Iona felesége lett egy debreczeni fűszerkereskedőnek, akivel néhány évig élt elég szerencsétlen házasságot s a ki meghalt, feleségét és két gyermekét nyomasztóan szűkös viszonyok közt hagyta.

Az első csalódás mély nyomokat hagyott az ifju szívében. Borongó lelkére, egész életére, talán még tragédiájára is befolyással volt ez a bus szerelmi történet, a melyről ő csak nagy ritkán s akkor is csak keveset beszélt.

A régi ideál őszhaju, szomorú, özvegyasszony. Leányával él egy szatmármegyei falu-

ban. Összetört, megfakult lelkében most talán még megrázóbb erővel rajzanak fel az első szerelem bus emlékei, melyeket annyszor megzokoghatott azóta... A milleniumi kiállításakor ott volt ő is a Munkácsynak diadalmenetet rendező néptömeg között... Ki tudja elgondolni, milyen viharok dühhattak lelkében... Vajjon mit érezhetett a viszontlátásnál?... Hazulról sok-sok gyötrelmes éjszaka után levelet irt néhány hónappal ezelőtt a régi ideálnak, kinek betegségéről sokat hallott a lapok nyomán. Vajjon bejutott ez a levél az endenachi kötetbe?... És ha bejutott is: mit ért?... Az a lélek, melynek ő nemtője lehetett volna egykor, — kialudt, meghalt — emlékestül együtt...

Garázdálkodó detektivek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

A szegedi rendőrség feje, *Reiner József* főkapitány, pár hét előtt életbe léptette a detektiv intézményt. Ennek működése azzal kezdődött, hogy a titkos rendőrök sorra bemutatták mindazon helyeken, a hol legkevésbé kellett volna ezeknek az uraknak detektiv-mivoltát levetkőzni. A szegedi publikum persze általános kaczagással kísérte a sikerült bemutatkozást.

De ez csak kisebb baj. Kezdenek rájönni, hogy a jeles detektivek visszaélnék hivatalos hatalmukkal s oly csunya garázdálkodást visznek véghez, a melyből csak a legélesebben elítélő hangon lehet megemlékezni.

Mintha az egész intézmény csak arra való volna, hogy a polgárságot zaklassa, inzultálja; mintha nem is törvény őrei, hanem valamely olynemű szervezet tagjai volnának a kitünő férfiak, akik létezésük végcélját a békés polgári rend-

Levelezőnk megírja sorra a szegedi detektivek eddigi hőstetteit, a melyek, sajnos, nem a tolvajok és gonosztevők üldözésében kulminálnak, hanem az általános polgárjogoknak, a személyes szabadságának eklatáns megsértésében.

Elsőben is valami *Pain* nevű detektiv kimegy a külterületre és visszaélve hivatali hatalmával, rendőri asszisztenciáival megsemmisíti egy halász egész napi fáradozásának eredményét, mert negyedmagával kifogott *halait visszadobja a vízbe*, jöllehet ehhez semmi joga sem volt. A rendőrség semmi intézkedést nem tett a detektivi visszaélés megtorlására.

A második eset nem érdektelen. Este megy az utcán *Lázár György* országgyűlési képviselő jogászfia s bárha semmi rendőri föllépésre nem ad okot, hozzáront egy detektiv és minden ok nélkül *igazolásra szólítja föl*. A támadáson megütköző fiatalember le akarja rázni nyakáról a tolaikodó közeget, de az nem tágit; sőt fenyegetődni kezd és megmarad követelése mellett. Hosszu huzavona után végre, mikor a fiatalember édesapja képviselői igazolvánnyal igazolja magát, meghunyászkodik és odébb áll.

Van még több is. Egy közismert uriember bemeget éjszaka egy kávéház szeparéjába egy barátjával; egy részeg detektiv utána nyomul és hepcziáskodni kezd az uriemberrel s csak ama biztatásra, hogy a billárd asztalhoz fog vágatni, ha nem távozik, tűnt el a látóhatárról.

A következő eset pláne érdekes. Egy fiatal leányt törbe ejt egyik jeles detektiv s mikor a leány tüstént távozik, a titkos rendőr utána megy és fenyegetéseivel megrémíti előnytelen vallomásra kényszeríti a leányt, akit erre *följe-*

lentéssel fenyeget meg, de már a következő pillanatban hozzástutogja, a leány mellé simulva, hogy nem jelenti föl, ha — *szeretni fogja őt*.

És ugyanez a kitünő ur, a szerelemnek ez az orvvadásza, másnap reggel elmegy a leány lakására egy rendőrrel, onnét a városházára hajtja és kihallgatja, anélkül, hogy erre megbízása, vagy joga volna és anélkül, hogy erről főlebbvalóinak előzőleg jelentést tett volna s még ugyanaz nap, mielőtt az esetről megtette volna jelentését, a leányt súlyosan kompromitáló cinikus, rosszakaratu információkat hoz nyilvánosságra, de mikor ezért hivatali főnöke kérdőre vonja, többek jelentésében elhazudja a dolgot, mivel azonban később rápírtanak.

A leány egyébként a detektiv ellen *fenyítő feljelentést* tett a büntető bíróságnál.

Egy másik detektiv csinálta meg a titkosrendőri garázdálkodások koronáját. Ez a jeles ur *botrányos ittas állapotban bement egy korezmába és ott a közönséget megütlegelte*, mi által óriási botrányt idézett elő. És még ezen kívül is vannak hasonlatos garázdálkodások rováson.

Mindezek igen csinos dolgok. Közokulás-céljából közöljük főleg ezeket az adatokat, nehogy *Aradon*, vagy más vidék ivárosban kedvekeredjék a rendőrségnek szegedi mintára kiszélesíteni a detektiv-intézményt. Mert az sem Szegeden, sem másutt nem képezheti a titkosrendőri kar hivatását, hogy gonosztettek megakadályozása helyett ő maga liferáljon ügyeket a fenyítő bíróságnak.

Egy csőd rejtelvei.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 4.

Két nap előtt csődöt rendeltek el a budapesti *Holzspach és fiai* építővállalkozó cég ellen. A cég passzívái 9 millió 700,000 forintot, aktívái 7 millió 500,000 forintot tesznek ki, s a két millió kétszáz ezer forintnyi különbözetet, a mely a esődeljárás alatt kétszeresére is fog emelkedhetni, *csupa apró iparosember veszi*. A nagy hitelezők, azok gondoskodtak magukról. Még pedig nem kevésbé jellemző módon.

A *Holzspach és fiai* cégnek egyik legnagyobb hitelezője a jól ismert *Haas és Deutsch* cég volt. Mult évi november 30-án jelentett a Holzspach és fiai cég fizetéseképtelenséget. Anyagi romlását főként Duna-parti bérház építkezései okozták, a melyeken óriási károkat szenvedett. Hozzájárult ehhez a Weissenbacher Endre tönkremenetele és Amerikába szökése. Weissenbacher után maradt itthon egy sereg fedezetlen esedékes váltó, a melyeket a Holzspach cégnek kellett beváltania.

A fizetéseképtelenség bejelentése a budapesti pénzpiacra nagy riadalmat keltett, de főképen a *Haas és Deutsch* cég érezte magát igen kellemetlenül, mert az új parlamenti épület és a királyi palota építkezéseihez Holzspachéknak ők adták a tőkét s az építkezés megakadása nekik okozott volna kiszámíthatatlan károkat. Elhatározták tehát, hogy minden áron lábra állítják a Holzspach céget legalább is annyi időre, a mig a maguk követelését biztosítják.

Egy építési részvénytársaságot alapítottak tehát, a melyet a Kereskedelmi Bank, Magyar ipar és kereskedelmi bank és a Hazai bank részvénytársaság finanszíroztak. Evvel elérték azt, hogy a megrémült kis hitelezők, a kik mint Holzspachék vállalkozói egész vagyonukat kockára tették, megnyugodtak, hogy most már biztonságban vannak, mert azt hitték, hogy a

Holzspach és fia cég vagyoni viszonyai szolid alapon rendbe vannak hozva.

Ilyen formán sikerült kieszközölniök Haas és Deutschék-nak, hogy nem kértek Holzspachék ellen csődöt, s ők biztosíthaták magukat a többi hitelező rovására a cég vagyonán.

Összes követeléseiket betábláztatták Holzspach és fiai ingatlanaira, még pedig az egyezkedés folytán első helyen. Ez persze nem volt nekik elég. Ha a betáblázás után hamarosan csődöt rendeltek volna el, az egész munkájuk értéktelenné vált volna, mert csőd előtti jogszerzésük a csődben megtámadható lett volna és a megtámadás folytán azt hatálytalanították volna. Hat hónapi kritikus időt kellett minden áron keresztül huzni a nélkül, hogy a csőd elrendeltessék.

A Haas és Deutsch cég üzleti ügyességgel szép szóval tartotta a kis hitelezőket, a kik szép reményekben ringatózva éltek és semmit nem tettek követelésük biztosítására. A nagy hitelezők — pénzintézetek — betáblázással szereztek biztosítékot; persze csak Haas és Deutsch utáni rangsort nyertek már.

Május elsején telt le Haas és Deutschékra nézve a kritikus hat hónap s másodikkán már el volt rendelve a csőd, hogy a többi hitelezőre nézve valahogy le ne folyják a hat hónap s azok ne zavarhassák Haas és Deutsch lezárlásait. A sok hiszékeny hitelező így ott veszi a vagyonát, de a terv sikerült: a Haas és Deutsch cég a maga bőrét biztosította.

A dolgot kommentálni nem kell. Egy példája ez csak annak, hogyan pusztulnak el kis vállalkozóink és iparosaink a nagyok kezén. A Holzspach és fia cég harmadfél millió forint hiányát így fizetik meg Haas és Deutsch jóvoltából azok a kis emberek, a kik teljes tönkremenetelükkel fizetnek bizalmukért.

A leégett klinika.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 4.

A budapesti szülészeti és gyógyászati klinika remek palotájának ma már egy romhalmaz az a része, a mely a Ludovika akadémia felé néz. A tetőzetből nem maradt meg egy kicsinyke része sem, s szerencse, hogy a tüzoltók emberfeletti munka árán megtudták menteni a palotaszerű épület tetőzetének nagyobb részét. Kormos, hatalmas kémények merednek az ég felé az épület tetején, összegörbült vasrudak, csövek látszanak mindenfelől, s a gyönyörű lépcsőházba, a melyet elzártak, még csöpög annak a tömérdek vízmennyiségnek maradványa, a melyet tegnap a tüzoltók odaöntöztek. A lépcsőház tetőzete egy kis részen belyukadt, s miután az átázott menyezettől törmelékek zuhanhatnak alá, a rendőrség azt még tegnap lezáratta.

A tüzveszedelem hírére *Taufler* tanár még az este visszaérkezett a fővárosba, s személyesen intézkedett a betegek elhelyezését illetőleg. Az épületnek az a része, a hol tegnap a tűz pusztított, most üres s az összes betegeket átszállították a tulsó épületszárnyba, a hol szerencsére elég üres kórterem áll s így semmi fennakadás a kóródnál nincs.

A tüzvész alkalmából ma délelőtt tartották meg a helyszínen a tüzvizsgálatot. A bizottságban résztvettek *Scerbozszky* Szaniszló tüzoltó főparancsnok, *Rózsavölgyi* tanácsjegyző, mint a VIII. ker. előljáró helyettese, *Walentiny* kerületi mérnök, a rendőrség részéről *Diener* Akos kerületi kapitány és *Schmidt* Ede felügyelő. A bizottság reggel 9 órakor kezdte meg a vizsgálatot, s azt fél 12 órakor fejezte

be, a mely után a tanári szobában értekezletet tartott.

Kimondta a bizottság, hogy a tüzvést minden kétséget kizárólag véletlen okozta s így mulasztás vagy felelősség senkit sem terhel. A tűz mindenesetre az épület bal sarkán keletkezett, még pedig úgy, hogy a kőkéményre illesztett vaskürtötől tulhevítés következtében szikra pattant ki, a mely azután a nyitott padlásablakon beszállva a kiszáradt gerendázatot lángralobbantotta. Kiderült, hogy a padlásokon tüzfal nem volt, a miért is a bizottság elrendelte, hogy oda három tüzfalat kell emelni, s elrendelte azt is, hogy a padlásokon négy megfelelő víztartót kell felállítani s azt állandóan vízzel ellátva tartani. Az átázott lépcsőházi menyezet lebontását a bizottság nem rendelte el, mert az elég erősen áll, de közbiztonsági szempontból annak helyreállításáig azt a közlekedés elől elzárták.

A kár mintegy 30,000 forint. A helyreállítás munkálatait már a közeli napokban megkezdik.

A klinikán minden a legnagyobb rendben van s ma délután a betegekhez már be is csátották hozzátartozóikat.

HIREK.

— **A püspök itthon.** *Desseuffy* Sándor csanádi megyés püspök a római zárandokutból már hazatért. Holnap és még egyideig Budapesten marad, hol a delegációk ülésén vesz részt. Az ülésszak befejezése után az egyházfejedelem Makóra utazik s aztán székelyre, Temesvárra.

— **Munkácsy tetemei utban.** *Zsilinszky* Mihály, Munkácsy rokona, ma már megérkezett Bonnba, hogy a bánatos özvegynek segítségére legyen a nagy halotti költségekben. Intézkedéséről ma következő táviratban értesítette *Rákosi* Jenőt:

A szállításhoz szükséges intézkedések megtéve. Hatóság megengedte, hogy holnap gyorsvonattal vigyük halottunkat. Számításom szerint vasárnap délután érkezünk Budapestre.

A világhírű művész halálának hírére az összes külföldi lapok a legmelegebben emlékeztek meg Munkácsyról, akinek elhunytával nemcsak Magyarországot, hanem az egész művelt világot pótolhatatlan veszteség érte.

Kolozsvár város tanácsa ma részvétőtáviratot küldött Munkácsynéhoz. 200 koronát szavazott meg koszoru megváltás czimén egy alapítványra, a melyből képzőművészeti társulati szegény festőket segélyezzen. Az alaphoz való hozzájárulásra átirattal kéri fel a törvényhatóságokat. A *Képzőművészek egyesülete* ma elhatározta, hogy gyászjelentést ad ki s az özvegyhez részvétőtáviratot küld. *Fadrusz*t, *Strobl*t és *Lechner*t megbízták, hogy a Mücsarnok elé felállítandó ravatalhoz gyászdiszítést tervezzenek. A *Nemzeti Szalon* választmányában *Hock* János fejezte ki megilletődését. Koszort helyeznek a ravatalra, részvétőtáviratot küldenek az özvegyhez és csatlakoznak a szoborra való gyűjtéshez 200 koronával. A temetésen *Hock* beszélni fog. A király részvétét hódoló halálával fogadták.

— **Az új kereskedelmi államtitkár.** A kereskedelmi minisztérium megüresedett államtitkári állását *Nagy* Ferencz dr.-ral, a budapesti egyetem kereskedelmi és váltójog tanárával töltik be. *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter már napok óta folytat tárgyalást *Nagy* Ferenczcel és a tárgyalások eredményre is vezettek. *Nagy* Ferencz dr. júniusban foglalja el az államtitkárságot.

— **Uj segédtiszt a városnál.** Az aradvárosi bejelentőhivatalnál, mint ismeretes, egy rendőr

segédtiszt állás üresedett meg. Erre a főispán *Bedő* Árpád IV. éves joghallgatót, ki hosszabb ideig volt a városnál, mint napidijas alkalmazva, nevezte ki.

— **Politikai botrány Párisban.** A Dreyfuspör befejezése óta Páris politikai életében nagy csöndesség uralkodott. Ezt a csöndet most újból megtörni igyekeznek. Egy újabb politikai botrány van készülöben Párisban, mely egy képviselő piszkos üzelmeit fogja a közvélemény előtt feltárni. A titok még eddig csak részben pattant ki, még a szereplők neveit nem említik, csak a tényekről beszélnek eddig. A tény pedig az, hogy egy képviselő ígéretet tett állítólag egy társaságnak, hogy százezer frankért a jelenlegi kiállításra koncessziót szerez. A társaság már eddig 20 ezer frankot le is fizetett a képviselőnek.

— **Öngyilkos aggastyán.** *Eisenhut* Ferencz híres festőművésznek atyja ma Német-Palánkán öngyilkosságot követett el. Az általános közfeszítéletben állott hetvennyolcz éves öreg ur már régebben betegeskedett és attól való félelmében, hogy régi betegsége újból meglepi, agyonlőtte magát.

— **Véres kimenetelű kardpárbaj.** Ujvidéken ma *Kossanovits* Tódor gimnáziumi tanár és *Vukevitz* Gáspár honvédfőhadnagy kardpárbajt vívtak, *Kossanovits* a fején súlyos, a csontig ható mély vágást kapott, úgy, hogy eszméletlenül rogyott össze. Allapota aggasztó. A párbaj oka összeszólalkozás volt.

— **A király részvéte.** *Morawsky* lovag lemerbergi érsek halála alkalmával a király az ottani székeskáptalanhoz a következő részvétőtáviratot küldte:

„Ő császári és apostoli királyi felsége a főtisztelendő székeskáptalannak *Morawsky* lovag érsek elhunytá alkalmából legbensőbb részvétőtáviratot küldte.

Rampolla biboros szintén táviratilag kondolált a pápa nevében. A székeskáptalan azonkívül is sok részvétőtáviratot kapott.

— **Kohl Medárd — budapesti helynök.** Rómából jött értesítések szerint dr. *Kohl* Medárd ujonnan kinevezett esztergomi kanonokot püspökké szentelik és *Kohl* lesz a hercegprímás budapesti érseki helynöke. Ezt a hirt a budapesti katolikus világ nagy örömmel fogadja. *Cselka* Nándor halála óta ugyanis nincsen az esztergomi érseknek a fővárosban helynöke. *Kohl* Medárd mindenesetre érdemes a diszes állásra, a melyet nála jobban senki sem tölthetne be.

— **Esküvő.** *Pfefferkorn* Adolf nyugalmazott aradi izr. népiskolai igazgató bájos leányával, *Matild* kisasszonynyal vasárnap d. e. köt házasságot *Zucker* Lajos.

— **Öngyilkosság a pályaudvaron.** A budapesti keleti pályaudvar innulási oldalán, a III. osztályu váróterem folyosójának egyik félreeső helyén ma reggel *Riesz* Ernő zsámboki születésű 21 éves lakatos legény revolverrel mellbe lötte magát. A segítségül hívott mentők a Rókus-kórházba szállították. Végzetes tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **Káplán, mint lapelárusító.** Hogy a néppártiak fanatikus hívei nem igen válogatósak az eszközökben, ha arról van szó, hogy a népet elbolondítsák, mindenki tudja. De hogy akadjanak róm. kath. papok, akik egy-két krajczár provizioért némely ujságok árusítására vállalkoznak, az a néppártiak ismeretes harcmódora mellett is, kissé szokatlan dolog. Pedig ez történik *Rácz-Almás*on. Az ottani káplán ugyanis felcsapott lapelárusító. S hogy üzlete annál jobban menjen, a templomban, a szószékről hirdette ki, hogy más lapot senki se vásároljon. Csak tőle szabad lapot venni. S a káplán ur, aki vallásos kötelességeit ily for-

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellett
olcsó árak!**

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Bérbe adó.

Az **Stizél Péter-utca 1. számú házban**

eddig a „Hazai általános biztosító társaság” által bérelt és

iroda-helyiségnek

különösen alkalmas

első emeleti udvari lakás

azonnal bérbe adó.

Bővebb felvilágosítást ad az **Aradi első takarékpénztár.**

Hirdetmény.

MAGYARÁT hegyközség

1. évi május hó 6-án d. e. 10 órakor

rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgy:

Aradvármegyei gazdasági Egyesületnek átírata a viharágyukkal való védekezés céljából a Paulis-Agrisi vonal érdekelttségbe való belépés iránti felhívás feletti tanácskozás.

Magyarát, 1900. május hó 2-án.

1634 Magyarát hegyközség elnöksége.

28—900. számhoz.

Meghívás

az **Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság**

V. rendes közgyűlésére,

mely **1900. évi május hó 21-én délelőtt 10 órakor** Aradon, az Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságának üléstermében (József főherceg-ut 22. sz II. emelet) fog megtartatni.

Napirend:

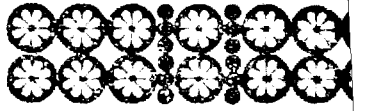
1. Az igazgatóság jelentése az 1899. évi üzletről és a társaság ügyeiről, valamint a kovácsháza-csabai vasutvonal építéséről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban az igazgatóság által előterjesztett 1899. évi mérleg megállapítása és a tiszta nyemremény hováfordítása, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
3. Lemondás folytán megüresedett egy igazgatósági tagsági hely betöltése, esetleg még egy új igazgatósági tag választása az alapszabályok 37. §-a alapján.
4. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.
5. A múlt évi közgyűlés által elfogadott új alapszabályon kereskedelmiügyi miniszter ur részéről elrendelt változtatások előterjesztése.
6. Esetleges indítványok. (Indítványok csak az esetben vétetnek tárgyalás alá, ha azok 5 nappal a közgyűlés előtt az igazgatósághoz írásban beadattak.

Arad, 1900. május hó 3-án.

Az igazgatóság.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvények 1. évi május hó 19-ik napjának déli 12 óráig Aradon az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál leteendő, hol azokról megfelelő elismervények fognak kiadni.

(Utányomás nem díjazatik.)

467—1900. sz.

Pályázati felhívás

A mezőhegyesi m. kir. lami ménesbirtokon az évben 4 cselédház és 1 istálló újból való felépítésére egy laktanya kibővítésére mával szükséges föld-, ves- és cserepező kézi, továbbá ács munkákra a vállalkozóknak szolgáltatandó anyagok együtt ~~terv~~ és költség alapján 17019 K. 40 f. költséggel elöljáróval nyilvános pályázati versenytárgyalás hi

telik. Felhivatnak pályázni a dékózók, hogy egy koronával egy lammal és a borítékon „A pályázati felhívás” feliratú ellátott írásbeli zárt ajánlatot, melyben kinyilatkoztatják, hogy a fent elősorolt építési munkákat a költségvetésből foglalt egységárral szemben hány perccenttel olcsóbban, illetve felülfizetéssel hajlandó elvállalni, legkésőbbben **f. május hó 21-dikének d. e. órájáig** a vállalati összeg 10 százalékának megfelelő állami letétekre alkalmas bánatpénzzel felszerelve, a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságán személyesen, vagy posta útján nyújtsák be. A letéti bánatpénz az elnyert munka vállalati összeg 10 százalékának megfelelőleg lesz kiegészítendő.

Az ajánlatban világosan ki kell tenni, hogy ajánlattevő az építkezésekre vonatkozó összes feltételeket ismeri, s ajánlatának elfogadása esetén azoknak magától feltétlenül aláveti. A beérkezett ajánlatok ugyanazon napon fognak felbontatni és a kincstár nézve legelőnyösebb — az árak tekintetében vétele nélkül — a földművelésügyi m. kir. ministeriummal egyetemes jóváhagyása mellett elfogadtatni. Később érkező ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Az építkezésre vonatkozó tervek, költségvetések és feltételek a mezőhegyesi ménesbirtok építészeti intézőségénél megtekinthetők. Kelt Budapesten, 1900. május hó 21-dikén.

Földművelésügyi m. kir. minis

251—900. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége mértékhitelítő hivatalánál az 1700 korona évi fizetéssel és szabadlakással kapcsolatos mértékhitelítő segédi állás választás útján betöltendő lévén, azon vizsgázott mértékhitelítőket, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám 1900. évi május hó 5-ig benyújtsák. Aradon, 1900. évi április hó 9-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Magy. kir. államv. üzletv. Debreczenben.

6634—1900 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alulirott üzletvezetősége pályázat útján biztosítani kívánja 1900. július 1-től három egymás után következő évre azon egyenruhákat, a melyeket hivatalnokai szolgálat közben viselni tartoznak.

Az ajánlatok 1900 évi június hó 10-ig, a bánatpénzek az ezt megelőző nap déli 12 órájáig küldendők be alulirott üzletvezetőséghez.

A pályázatra vonatkozó részletes szállítási feltételek az üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési ügyosztályában megtekinthetők, vagy posta útján megrendelhetők, postán való szállítás esetére a 20 fillér posta költség beküldendő. Debreczen, 1900. április hó 6.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Debreczenben.

Utányomás nem díjazatik.

Az első osztály
Húzása már május 17. és 18-án.
**

A MAGYAR KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉKNAK

részemről eladásra kerülő eredeti sorsjegyei egyuttal a

— Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Váltóüzletének —

(Részvénytőkéje: 30 millió kor. — Tartálatálapja: 25 millió kor.)

szégyenyomásával, valamint az én bélyegzőmmel is el vannak látva, mi által a rendes és előzékeny lebonyolítás tekintetében a **legnagyobb biztonságot** nyújtok.

A fenn nevezett intézettől származó sorsjegyekre esett eddig

mindig a legtöbb nyeresemény.

A jövő sorsjáték egymás után következő 6 osztályában 100.000 sorsjegy közül 50.000 darab, vagyis **a fele 13 millió 160.000 koronával** készpénzben sorsoltatik ki. A **legnagyobb nyeresemény** szerencsés esetben **egy millió korona.**

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai:

1 egész sorsjegy . 12.— kor. | 1 negyed sorsjegy . 3.— kor.
1 fél sorsjegy . . . 6.— kor. | 1 nyolczad sorsjegy 1½ kor.

Játékterveket és húzási lapstromokat pontosan küldök.

A megbízásokat **mielőbb** kéri 254

LÉSZAY SÁNDOR,

m. kir. dohánynagyáruda ARAD.